

UCHWAŁA NR XXVIII/140/17
RADY MIEJSKIEJ W ŻYCHLINIE

z dnia 25 stycznia 2017 r.

**w sprawie ogłoszenia roku 2017 – Rokiem Obchodów Jubileuszu 620-lecia Nadania
Praw Miejskich Miastu Żychlin**

Na podstawie art. 18 ust. 1, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i 1579) uchwała się, co następuje:

§ 1. Ogłasza rok 2017 – Rokiem Obchodów Jubileuszu 620-lecia Nadania Praw Miejskich Miastu Żychlin.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Żychlin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

/-/ Elżbieta Tarnowska

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXVIII/140/17
RADY MIEJSKIEJ W ŻYCHLINIE

z dnia 25 stycznia 2017 r.

**w sprawie ogłoszenia roku 2017 – Rokiem Obchodów Jubileuszu 620-lecia Nadania
Praw Miejskich Miastu Żychlin**

Pierwsza wzmianka o Żychlinie pochodzi z 1306 roku, kiedy to wymieniany jest Chwał (starszy) z Żychlina, syn Szymona (*comes Fal haeris de Sychlin*). Według J. Bieniaka, Żychlin i kilka wsi miał otrzymać Szymon, sędzia kujawski, z rąk Władysława Łokietka za utracone włości na Pomorzu w latach 1300-1306. Badacze S.M. Zajączkowskii J. Jamiołkowski przesuwają wstecz okres przejęcia dóbr żychlińskich przez rodzinę Szymona na połowę XIII wieku oraz przypisują tej rodzinie herb Doliwa.

Kolejna wzmianka o miejscowości pojawia się w roku 1331, kiedy to wojska krzyżackie zajęły Żychlin, zaś towarzyszące im pruskie posiłki sprofanowały i spaliły kościół. Istnieje opinia, że chodziło tutaj o Żychlin koło Konina, ale tam nie istniał kościół parafialny. Po włączeniu księstwa łęczyckiego do Korony w 1348 roku powstało województwo łęczyckie. Nie później niż pod koniec XIV wieku Żychlin wszedł w skład powiatu z siedzibą w Orłowie. 2 marca 1384 roku powołano zarząd ziemi łęczyckiej, który miał wspierać starostę. Jednym z czterech urzędników w ziemi łęczyckiej został Filip z Żychlina, syn Chwała (młodszego), wojewody łęczyckiego z lat 1340-48. 21 stycznia 1391 w Żychlinie książę opolski Władysław wystawił przywilej dla miasta Mikstat.

Z roku 1394 pochodzi pierwsza wzmianka o miejscowym gródku, który zapewne był siedzibą właściciela klucza dóbr. Była to zapewne budowla z drewna. Określano ją jako *gródek* albo *castrum*. Według S.M. Zajączkowskiego, gródek ten upadł już w XV wieku ponieważ coraz drobniejsi właściciele okolicy nie mogli go utrzymać. Dobra i zamek (*castrum Szichlin cum alijs attinencijs*) zakupił Klemens, chorąży łęczycki od Dobieszka, Mszczuja z Rozprzy i Pietrasza z Widawy. Nie znamy przynależności rodowej wymienianych tutaj właścicieli ale wzmianka ta może świadczyć, że już w tym okresie Żychlin nie należał do Doliwitów Żychlińskich. Źródła podają, że od tego momentu przejścia coraz mocniej rozdrobionych dóbr żychlińskich z rąk do rąk były na porządku dziennym, zaś kolejny trwalszy okres własności trwał dopiero w XVIII-XIX wieku. Prześledzenie zmian własnościowych w okolicy utrudnia kilka faktów. Po pierwsze brak zachowanych dokumentów źródłowych z okresu staropolskiego dotyczących miasta. Po drugie postępujące rozdrobienie dóbr żychlińskich. Po trzecie równoległe istnienie przedlokacyjnej wsi (określanej jako przedmieście albo Wieś Żychlińska) razem z miastem Żychlinem przynajmniej do XVI wieku – niekiedy obie miejscowości były utożsamiane ze sobą. Wreszcie po czwarte, istniała wieś Żychlin pod Koninem, którą niektórzy badacze mylnie utożsamiali z Żychlinem, którego dotyczy to opracowanie.

Nie jest jasne kiedy dokładnie Żychlin stał się miastem. Po raz pierwszy jako *oppidum* występuje we wzmiance z 20 stycznia 1397. Termin *oppidum* powstał we wszystkich krajach zachodnioeuropejskich w okresie średniowiecza w ramach tworzących się praw miejskich i związanych z nimi przywilejami targowymi oraz rodzącym się popytem i wymianą handlową. Różnica między miastem (łac. *civitas*) a miasteczkiem (łac. *oppidum*) polegała przede wszystkim na tym, że było ono mniejsze niż miasto. Mniejsze miasta ze względu na odległości do dużych centrów miejskich miały istotną funkcję dla zaopatrywania w produkty i usługi najbliższego wiejskiego otoczenia. Sam fakt zamieszkiwania w takich miejscowościach przynosił również jej mieszkańcom zarówno ekonomiczne, jak i osobiste przywileje. Dzięki prawu miejskiemu mogły się tu tworzyć i otwierać cechy kowali, tkaczy, szewców, krawców itp. specjalności zaopatrujących lokalne społeczności.

W roku 2017 przypada 620-lecie miasta, okoliczność ta wymaga wyjątkowego i szczególnego upamiętnienia. Podjęcie kroków zmierzających do przygotowania obchodów Jubileuszu wpłynie korzystnie na umocnienie tożsamości lokalnej jego mieszkańców i zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń. Przyczyni się także do wzrostu uczestnictwa Żychlinian w odbiorze kultury, promocji miasta oraz zwiększy atrakcyjność Żychlina na arenie lokalnej i regionalnej.

Władze miasta planują wiele wydarzeń kulturalnych, sportowych uświetniający ten znaczny Jubileusz. Na szczególne uhonorowanie zasługuje historia naszego miasta, dlatego podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.